

לכל אדם הזכות להתחלה חדשה

מדריך שירותים לאסיר המשתחרר

www.pra.gov.il

www.ips.gov.il

פתח דבר

בקרב אתה* עומד לצאת מבין חומות הכלא ולהתחיל לצעוד כאדם חופשי המשתלב בחברה.

בתקופת שהותך במאסר פעל **שירות בתי הסוהר** (שב"ס) לסייע לך להשתלב בסביבה החדשה שנקלעת אליה ולהסתגל למצב החדש באמצעות התערבות חינוכית ושיקומית, שמטרתה להקנות לך כלים מתקנים אשר יסייעו לך לקראת שחרורך.

השתתפותך בתוכניות הרבות ששירות בתי הסוהר מקיים בשבילך תורמת ומקנה לך כלים להמשך הדרך, **אבל בכך אין די**. כדי לשמור על הישגך, עליך להמשיך ולחזק אותם על ידי המשך תהליך הטיפול גם מחוץ לכותלי בית הסוהר.

חיים כאדם משוחרר ושומר חוק הם מורכבים, שכן אתה נדרש לתת מענה בתחומים רבים: תעסוקה, דיור, יחסי משפחה, גמילה מהתמכרויות, הימנעות מחבירה לגורמים עבריינים ועוד.

בבחירתך בדרך זו תשמח **הרשות לשיקום האסיר** (רש"א) לעמוד לרשותך ולסייע לך לנהל אורח חיים נורמטיבי. החלטתך תלויה בעיקר בנכונותך להירתם לתהליך ובהבנה שעיקר המאמץ מוטל עליך. כדי שתוכל ליהנות מתוצאות המאמץ לאורך זמן, דרושות לך בעיקר סבלנות וכנות.

הרשות לשיקום האסיר עוסקת בשיקומו של האסיר ובשילובו בחברה, ופעילותה מתחילה עוד בשלב המאסר. יועצי רש"א, הפועלים בבתי הכלא ברחבי הארץ, ייפגשו עמך, ויחד עם סגל הטיפול של שירות בתי הסוהר יבנו אתך ובשבילך תוכנית שיקום המתאימה לצרכיך וכן ילוו אותך ואת משפחתך לאחר שחרורך מהמאסר.

קריאת החוברת ולמידת זכויותיך וחובותיך היא צעד חשוב לשיקום אמיתי.

כדאי לך לבחור בדרך השיקום, גם אם זו נראית לך קשה.
חבריך שניסו דרך זו הצליחו - נסה גם אתה!

בברכת הצלחה רבה בהמשך הדרך,

ד"ר חיים אילוז-אילון
מנכ"ל הרשות לשיקום האסיר

גונדר אייל גובר
ראש אגף האסיר בשירות בתי הסוהר

*החוברת מנוסחת בלשון זכר, אבל היא פונה לנשים ולגברים כאחד.

תוכן עניינים

5 חלק א - לקראת השחרור: נהלים והתארגנות ראשונית

5 התחלת תהליך השיקום בכלא

5 פעילות רש"א בכלא

5 הוועדה לתוכניות שיקום

5 ועדת השחרורים

6 חונכות לילדי אסירים

6 סדנאות לקראת שחרור מהכלא

7 השתחררות... מה עכשיו? למי עליך לפנות בצאתך מהכלא?

7 משרדי הרשות לשיקום האסיר

7 משרד הפנים

8 משרד הבינוי והשיכון

9 המוסד לביטוח לאומי

10 קופת חולים

11 חלק ב - מסגרות שיקום, טיפול ותמיכה

11 תוכניות שיקום בקהילה

11 תוכניות שיקום לאסירים בשחרור מלא

11 תוכניות שיקום לאסירים בשחרור מוקדם

12 מסגרות שיקום

12 הוסטלים ומרכזי טיפול

14 תוכניות ופרויקטים מיוחדים של רש"א

14 שיקום אסירות משוחררות

14 שיקום ושילוב נוער בקהילה - שוש"ן

15 שיקום דתי - קהילה, הוסטלים ושיבות

15 מעטפ"ת - מרכז ערב טיפולי-תעסוקתי

15 תעסוקה והכשרה מקצועית

16 שירותי תעסוקה נוספים

16 לשכות התעסוקה

17 "המשקם" - חברה לתעסוקת קשישים ובעלי כושר עבודה מוגבל

17 גורמי טיפול ותמיכה אחרים

17 טיפול בהתמכרות לסמים

18 טיפול בנפגעי אלכוהול והימורים

18 טיפול בנפגעי אלימות במשפחה

18 טיפול נפשי

19 חלק ג - סיוע משפטי

19 משפט פלילי

19 סנגוריה ציבורית לעברות פליליות

20 משפט אזרחי

20 האגף לסיוע משפטי במשרד המשפטים

20 גופים התנדבותיים בנושא מיצוי זכויות

20 עמותת ידיד - מרכזי זכויות בקהילה

20 פרויקט שכר מצווה - סיוע משפטי בהתנדבות למעוטי אמצעים

20 האגודה לזכויות האזרח בישראל

21 כל-זכות

21 עמותת א.ל.א - אדם למען אסיר

22 עדות אישית

סיפורו של אסיר משוחרר שהחל תהליך שיקום בכלא

והמשיך למסגרת טיפולית של רש"א

התחלת תהליך השיקום בכלא

פעילות רש"א בכלא

יועצי השיקום המחוזיים של רש"א (יועצי רש"א) מייצגים בתוך הכלא את תחום השיקום שלאחר המאסר. תפקידם ליידע את כלל האסירים על פעילויות הטיפול והשיקום **לאחר** השחרור מהכלא וכן לאבחן ולגבש תוכניות שיקום בפיקוח לאסירים מתאימים, השפוטים למאסר מעל חצי שנה.

חשוב שתדע! הפנייתך לתוכנית שיקום בפיקוח רש"א תלויה בנכונותך להתחיל בתהליך הטיפול והשיקום עוד במהלך המאסר.

הוועדה לתוכניות שיקום

על פי תקנות שר הרווחה והשירותים החברתיים, זכותך להיפגש עם יועץ רש"א שלושה עד שישה חודשים לפני מועד הדיון בוועדת השחרורים. פגישתך עם **יועץ רש"א** יחד עם **עובד סוציאלי של שב"ס** מתקיימת בכלא, והיא נקראת **הוועדה להכנת תוכניות שיקום**.

לקראת הפגישה עמך יתעדכן יועץ רש"א, באמצעות העו"ס המטפל בכלא, בנתונים הרלוונטיים עליך. מידע זה נחוץ כדי לאבחן את התאמתך לתוכנית השיקום מחוץ לכלא וכן לסייע לך לאחר השחרור. בפגישה זו תוכל להעלות את ציפיותיך מהתקופה שלאחר השחרור ואת הקשיים שאתה חושש מהם, ולקבל מידע והכוונה בנוגע לאפשרויות השיקום העומדות לפניך לאחר שחרורך מהכלא.

תהליכי שיקום חיוביים שביצעת תוך כדי המאסר, כמו **השתלבות בתוכניות טיפול, השתלבות בעבודה/ לימודים ועמידה בכללי הביטחון והמשמעת של שב"ס - יגדילו במידה ניכרת את האפשרות להפנות אותך לתוכנית שיקום בפיקוח רש"א**.

בסיום הפגישה תגובש הערכה בדבר אפשרויות השיקום העומדות לרשותך והן יוצגו לפניך. אם תחליט הוועדה להפנותך לתוכנית שיקום בפיקוח רש"א - ינחו אותך יועץ רש"א ועובד סוציאלי של שב"ס בנוגע לשלבים הבאים.

חשוב שתדע! בניית תוכנית השיקום תופסק בגין שימוש בסמים, עבירות משמעת, חוסר שיתוף פעולה או כל סיבה אחרת, בהתייעצות משותפת של יועץ רש"א וגורמי טיפול בכלא ובקהילה.

ועדת השחרורים

לפי "חוק שחרור על תנאי ממאסר התשס"א-2001", ועדת השחרורים בכלא רשאית לשחרר בקיצור תקופת המאסר (שליש מזמן המאסר + תקופה מנהלית). את תוכנית השיקום שבנית עם יועץ רש"א יחד עם רכז רש"א או גורם טיפולי אחר בקהילה תשלח רש"א לוועדת השחרורים, ואתה תזמן להופיע לפני הוועדה. חשוב שהוועדה תתרשם שהתוכנית שלך יסודית ויש בה מענה לכל הצרכים הנחוצים כדי לסייע לך להשתקם, ולכן כוללת פיקוח ומחויבות וכן תוכניות תעסוקה, חינוך וטיפול.

בראש הוועדה מכהן שופט, וחברים בה נציג של המדינה (פרקליטות), שני נציגי ציבור ונציג שירות בתי הסוהר ללא זכות הצבעה. לדיון אתה רשאי להגיע עם עורך דין פרטי שייצג אותך או לבקש שהוועדה תעמיד לרשותך עורך דין מהסנגוריה הציבורית. אתה גם יכול לבקש לדחות את הדיון ואת ההחלטה עד שתשלים את ההכנה של תוכנית השיקום. עוד פרטים על קבלת סיוע **מהסנגוריה הציבורית** ראה בהמשך החוברת (עמ' 19).

ערעור/ועדה חוזרת

אם תופיע לפני ועדת השחרורים ותידחה, אתה זכאי לבקש דיון חוזר בוועדה ולהופיע לפני שוב. על פי הכללים הקבועים ב"חוק שחרור על תנאי ממאסר התשס"א-2001", תתבקש להציג נתונים חדשים (התנהגות חיובית, חוות-דעת חיובית וכו') ולבקש שוב את שחרורך המוקדם. ההופעה בשנית לפני הוועדה תיעשה לאחר חצי שנה של מאסר או לאחר תקופה קצרה יותר שתקבע ועדת השחרורים.

את העתירה (ערעור) על החלטתה של הוועדה שלא לשחרר אתה רשאי להגיש לבית המשפט המחוזי במחוז שאתה שייך אליו. בתהליך זה כדאי שתיעזר בעורך דין היכול לסייע לך להכין את העתירה וגם להגיע להסכם מוקדם עם הפרקליטות בנוגע לתנאי שחרורך.

שחרור בקיצור מאסר

על פי החוק, אם תשתחרר בקיצור מאסר אתה תיקרא **"אסיר ברישיון"**, כלומר אסיר המורשה להיות מחוץ לכלא וחלים עליו כמה וכמה כללים שיפורטו בפנקס האסיר שלך. **אסיר שאינו עומד בתוכנית השיקום או במחויבויות הללו מוחזר לדין מחודש בוועדת השחרורים**. בסמכותה של ועדת השחרורים לחזור בה מהחלטתה לשחרר אותך ולהפקיע את הרישיון לשחרור מוקדם. החלטה כזאת משמעותה שתחזור לרצות בכלא את תקופת השליש.

שחרור מלא ממאסר

אם השתחררת בשחרור מלא תוכל לפנות למחלקה לשירותים חברתיים במקום מגוריך כדי לקבל המשך ליווי, סיוע וטיפול בהתאם לצרכיך ובהתאם לשירותים שהמחלקה יכולה לספק. על תוכניות השיקום בשחרור מוקדם ובשחרור מלא תוכל לקרוא בהמשך החוברת (עמ' 11-13).

חונכות לילדי אסירים

תוכנית חונכות ילדי אסירים מיועדת לילדים שהוריהם מרצים מאסר בבתי הכלא. החונכות היא תוכנית ייחודית שמטרתה לחזק את הילד בתקופת היעדרותך מהבית ולשפר את קשריך עמו. **כדי להשתתף בתוכנית עליך להיפגש עם נציג רש"א האחראי על התוכנית ולחתום על הסכמתך להשתתף בה**. התוכנית פועלת בשיטת **פר"ח-פרויקט חונכות**, ובה מוצמד לילד אחד במשפחתך סטודנט חונך למשך שנת לימודים אקדמית. הפעילות מתקיימת פעמיים בשבוע במשך כ-4 שעות. במהלך התוכנית מתקיים ביקור תקופתי בכלא, ובמהלכו הילדים יחד עם החונכים ורכזי רש"א מבקרים את האבות. הביקור מתבצע במקום הולם ובתנאים נוחים יותר מהתנאים של הביקורים הרגילים בבתי הכלא. במהלך המפגשים אתה יכול ליצור קשר עם ילדיך באופן חווייתי. המפגש מלווה במשחק או בפעולה יצירתית.

זכור - מאסרך משפיע גם על חיי ילדך ומפגשים אלה מסייעים לו להתמודד עם שהותך בכלא בצורה טובה יותר, תורמים לשיפור התקשורת ביניכם ולתפקודו של הילד בחיי היומיום.

חשוב שתדע! התוכנית אינה מופעלת בכל היישובים בארץ.

אם התוכנית אינה מופעלת ביישובך, אתה רשאי לפנות למחלקת החינוך באזור מגוריך ולהגיש בקשה לקבלת חונך מטעם פר"ח.

סדנאות לקראת שחרור מהכלא

יועצי רש"א בכלא יחד עם גורמי הטיפול של שב"ס מקיימים מדי כמה חודשים יום עיון להכנה לשחרור. יום העיון מתקיים בכל בתי הכלא ומגיעים אליו נציגי השירותים הטיפולים והממשלתיים בקהילה. ביום זה תיחשף למגוון האפשרויות והשירותים בקהילה העומדים לרשותך לאחר שחרורך, כמו למשל תעסוקה והכשרה מקצועית, מסגרות טיפוליות בקהילה, הוסטלים של רש"א או מיצוי זכויותיך במוסד לביטוח לאומי או במשרד השיכון. לעיתים מופעלות אף סדנאות בנות מספר מפגשים המשלבות, מלבד מתן המידע, גם פעילות טיפולית שעוסקת בהכנה לשחרור.

השתחררת... מה עכשיו? למי עליך לפנות בצאתך מהכלא?

בצאתך מהכלא עליך לפנות קודם כל לגופים המפורטים כאן ולהסדיר את ענייניך: המחלקות לשירותים חברתיים בעיריות ובמועצות המקומיות, משרד הפנים, משרד השיכון, המוסד לביטוח לאומי וקופת חולים.

משרדי הרשות לשיקום האסיר

עובדי רש"א תפקידם לסייע לך למצוא את אפשרויות הטיפול שהשירותים העירוניים בעיר מגוריך מעמידים לרשותך ולרשות משפחתך לאחר שחרורך מהכלא, וכן ליעץ ולסייע לך בכל הקשור לתהליכי השיקום שלך בקהילה.

חשוב שתדע! מתן סיוע יתאפשר בהתאם לשירותים הקיימים ברשות העירונית שאליה אתה משתייך.

משרדי הרשות לשיקום האסיר לפי מחוזות

מחוז	כתובת	טלפונים	פקס
ירושלים - משרד ראשי	כנפי נשרים 24, כניסה ב, ת"ד 34131, ירושלים 91340; דואר אלקטרוני: rshy@neto.net.il	02-5420700	02-6527269
תל אביב	שארית ישראל 37, תל אביב 68165 דואר אלקטרוני: rsht@neto.net.il	03-5186228	03-5185223
חיפה	הרצליה, ת"ד 46301, חיפה 31462 דואר אלקטרוני: rshh@neto.net.il	04-8602701	04-8629004
באר שבע	קק"ל 139, ת"ד 189, באר שבע 84101 דואר אלקטרוני: rshb@neto.net.il	08-6258907/1/2	08-6652527

משרד הפנים

כתנאי לקבלת שירותים מגופים ממשלתיים ועירוניים, עליך לוודא שתהיה ברשותך **תעודת זהות**.

היכן מגישים בקשה לתעודת זהות? אם אין לך תעודת זהות, כדאי להסדיר את קבלתה בזמן המאסר. בחופשה עליך לפנות לסניף מרשם האוכלוסין של משרד הפנים באזור מגוריך, ואם אינך זכאי לחופשה, פנה לקצין אסירים בכלא, מלא טופס בקשה, ומנהל הכלא יאשר את החתימה. עליך לוודא שמשפחתך תמסור את הטופס במשרד הפנים.

המסמכים הדרושים

- בקשה למסמך זיהוי רשמי
- שתי תמונות

מרכז שירות ומידע ארצי: *3450

אתר משרד הפנים: www.moin.gov.il

חשוב שתדע - ללא תעודת זהות יקשה עליך מאוד לקבל שירותים מגופים ממשלתיים ועירוניים

משרד הבינוי והשיכון

אם אתה זקוק לסיוע מיוחד של משרד השיכון, אתה יכול לממש את זכאותך להשתתפות בשכר דירה באמצעות רש"א. סיוע זה לא ימנע בעתיד סיוע במשכנתא ממשרד הבינוי והשיכון.

תנאים לזכאות לסיוע בשכר דירה

- תקופת המאסר האחרונה הייתה **6 חודשים רצופים לפחות**.
- אתה מקבל **"טיפול אינטנסיבי"**, כלומר אתה בקשר טיפולי רציף עם רכז רש"א או גורם טיפולי אחר בקהילה.
- אתה בן 18 שנים ומעלה.
- הבקשה לסיוע הוגשה **בתוך 6 חודשים ממועד השחרור**.

היכן מגישים "בקשה לסיוע בדירור"? את הבקשה מגישים באחד מהבנקים למשכנתאות.

המסמכים הדרושים

- תעודת זהות
  - אישור של שירות בתי הסוהר בנוגע לתקופת המאסר ותאריך השחרור (טופס שהייה).
  - אישור על "טיפול אינטנסיבי" מיועץ שיקום מחוזי של רש"א (נספח ג').
  - דו"ח סוציאלי מהעובד הסוציאלי המטפל בך.
  - אם אתה נשוי - תעודת נישואים + 3 אישורי הכנסה אחרונים של בני המשפחה העובדים.
  - אם אתה גרוש - תעודת גירושים + הסכם הגירושים.
  - אם הייתה ברשותך דירה פרטית או בבעלות ציבורית - מסמכים המאשרים שהנכס אינו ברשותך.
- הערה:** אם אתה בעל משפחה ובעלותך דירה, או שאתה מחזיק בדירה בשכירות בשיכון הציבורי, או שכן זוגך מממש סיוע בשכר דירה בשוק הפרטי - במצב זה אתה זכאי לממש את הסיוע להוסטל של רש"א רק בתנאי שסך כל ההכנסות של המשפחה אינן עולות על השכר הממוצע במשק או שכן הזוג ו/או ילדיו ממשיכים להתגורר בדירה - על פי דוח העובד הסוציאלי.

לידיעתך: אם אתה מטופל בהוסטל, הסיוע שתקבל יועבר ישירות להוסטל לכיסוי הוצאות שכר הדירה.

את הבקשה יבדוק ויאשר הממונה המחוזי לאכלוס במשרד הבינוי והשיכון, ותעודת זכאות תונפק במערכת המחשוב באגף האכלוס. התעודה תישלח לבנק.

סכום הסיוע לא יעלה על 95% מגובה שכר הדירה, והוא יינתן לך לתקופה של 12 חודשים. דרגת הסיוע תינתן בהתאם לסוג הזכאות. לאחר מימוש הסיוע בשכר הדירה, אפשר לבקש סיוע נוסף רק לאחר 36 חודשים מתום הסיוע הקודם. אם ניתקת את קשריך עם רש"א ואינך נמצא עוד ב"טיפול אינטנסיבי" - הסיוע במסגרת זו יופסק.

ערעור: אם אינך מסכים לסיוע הניתן לך בהתאם לתעודת הזכאות שקיבלת, זכותך לערער לוועדת החריגים באמצעות הבנק למשכנתאות שבו הגשת את ה"בקשה לסיוע בדירור".

אסירים דרי רחוב: אם טרם כניסתך למאסר הכיר בך משרד הרווחה כדר רחוב, תוכל להיכלל בתוכנית סיוע בשכר דירה לאסירים משוחררים.

חשוב שתדע! הטיפול בדרי רחוב נעשה על פי הגדרות משרד הרווחה והשירותים החברתיים.

מידע נוסף בנושא סיוע בדירור שנותן משרד הבינוי והשיכון תוכל לקבל בטל': 1-599-505-404

חברת עמידר - 1599-505-700, *6266

חברת מתן חן - 2445*

חברת מ.ג.ע.ר - 1599-500-301

אתר משרד הבינוי והשיכון: www.moch.gov.il

המוסד לביטוח לאומי

הבטחת הכנסה

אם שהית בכלא יותר מחצי שנה אתה זכאי לקבל הבטחת הכנסה במשך חודשיים (סכום ראשוני לקיום), אם אתה עומד בתנאי הזכאות המפורטים למטה.

היכן מגישים בקשה להבטחת הכנסה? עליך לגשת למחלקה להבטחת הכנסה במוסד לביטוח לאומי במקום מגוריך.

שוב שתדע! מומלץ מאוד לגשת מיד עם השחרור. אם תגיע באיחור, אתה עלול להפסיד תשלום של חודש או יותר.

התנאים לקבלת הבטחת הכנסה

● תקופת המאסר האחרונה הייתה **6 חודשים רצופים לפחות**.

● אם אתה **עובד** - זכאותך תיבדק בהתאם לגובה הכנסותיך.

● אם אתה **נשוי** - זכאותך לגמלה תלויה גם בזכאות אשתך. אם שניכם ממלאים את תנאי הזכאות על פי חוק הבטחת הכנסה, תשלום לך גמלה בהתאם להרכב משפחתך ובהתחשב בהכנסותיך מכל מקור. אם בת זוגך איננה אם לילדים עד גיל שבע, עליה לעבוד או לדרוש עבודה במדור הבטחת הכנסה בשירות התעסוקה או להשתתף בקורס מקצועי באמצעות שירות התעסוקה.

לידיעתך: כאשר אתה בכלא, אשתך וילדיך זכאים להבטחת הכנסה כמשפחה חד-הורית וכן למענק לימודים לילדים בני 6-14. לאחר שחרורך משפחתך אינה זכאית עוד להבטחת הכנסה כמשפחה חד-הורית.

המסמכים הדרושים

● תעודת זהות

● אישור של שירות בתי הסוהר בנוגע לתקופת המאסר ותאריך השחרור (טופס שהייה)

● מספר חשבון הבנק שלך או של הוריך

● הצהרה שלך שאינך עובד ושאינך ברשותך רכב

הערה: התשלום יחול רק מיום שבו הוגשה הבקשה לגמלה. אם יימצא שאתה זכאי לגמלת הבטחת הכנסה, היא תאושר לך עבור חודשיים: מ-1 בחודש שבו הגשת את התביעה, בתנאי שהגשת את התביעה בחודש השחרור או במהלך החודש שלאחריו.

לדוגמה: אם השתחררת ב-28.5 ופנית לביטוח לאומי ב-1.6, תהיה זכאי לקבל גמלה עבור יוני ויולי. אם תגיש את התביעה ב-5.7 תקבל גמלה רק עבור יולי.

שיקום מקצועי

אם מחלקת השיקום של המוסד לביטוח לאומי הכירה לך בנכות של 20% לפחות, אתה זכאי לשיקום מקצועי. מטרת השיקום - לעזור לך להגיע ליכולת תעסוקה ולהתפרנס בכוחות עצמך.

מרכז שירות ומידע ארצי: 04-8812345 או *6050

אתר המוסד לביטוח לאומי: www.btl.gov.il

קופת חולים

שירותי הבריאות בישראל נגזרים בראש ובראשונה **מחוק ביטוח בריאות ממלכתי**, המעניק טיפול רפואי לכל תושבי מדינת ישראל באמצעות קופות החולים. **המוסד לביטוח לאומי** גובה מתושבי המדינה את דמי ביטוח הבריאות, בהתאם להכנסתם, ומעביר אותם לקופות החולים על פי קריטריונים שונים. בסיס החוק של **ביטוח בריאות** ממלכתי הוא קביעת סל בריאות אחיד לכל קופות החולים.

אתה רשאי להצטרף לאחת מארבע הקופות בהתאם להחלטת הקופה ולקבל מידע על השירותים, על המרפאות ועל מסלולי ההצטרפות כמפורט באתרי האינטרנט. אם לא ציינת לאיזו קופת חולים ברצונך להשתייך, תצורף לקופה שהשתייכת אליה לפני המאסר.

קופות החולים בישראל

קופת חולים כללית ("הכללית") - מרכז שירות לקוחות: 1-222-2700
כתובת באינטרנט: www.clalit.org.il/he-il

קופת חולים מכבי - מרכז שירות לקוחות: *3555
כתובת באינטרנט: www.maccabi-health.co.il

קופת חולים מאוחדת - מרכז שירות לקוחות: 1-222-3833
כתובת באינטרנט: www.meuhedet.co.il

קופת חולים לאומית - מרכז שירות לקוחות: 1-700-507-507
כתובת באינטרנט: www.leumit.co.il

חלק ב' מסגרות שיקום, טיפול ותמיכה

החודשים הראשונים לאחר השחרור מהכלא דורשים ממך מאמץ מיוחד כדי שתצליח להתמודד עם הקשיים הנובעים מהמעבר מהחיים במסגרת הסגורה של הכלא לחיים חופשיים בקהילה. כדי להקל על המעבר מפעילה רש"א תוכניות טיפול מגוונות לשיקום אסירים משוחררים ומשפחותיהם, בשיתוף עם הלשכות לשירותים חברתיים וגורמים נוספים בקהילה.

רכזי רש"א בקהילה הם עובדים סוציאליים ברשויות המקומיות שתפקידם לרכז את הטיפול בך ובמשפחתך ולהכין תוכניות שיקום לאסירים בשחרור מוקדם ובשחרור מלא.

יועצי התעסוקה של רש"א אחראים על נושא העבודה וההכשרה של אסירים משוחררים.

יועצי השיקום המחוזיים של רש"א בקהילה הם נציגי רש"א מול כל גורמי הקהילה ביישובים שבאחריותם, והם המפקחים והאחראים על תהליך השיקום של האסירים ומשפחותיהם.

מנהלי המחוזות של רש"א מנהלים את כל היחידות של רש"א במחוזות.

המפקח הארצי של רש"א הוא מפקח-על בתחום המקצועי.

חשוב שתדע! רכזי רש"א בקהילה פועלים רק בחלק מהרשויות המקומיות. פעילותם מתבצעת בהתאם להחלטות שירותי הרווחה המקומיים.

תוכניות שיקום בקהילה

תוכניות שיקום לאסירים בשחרור מלא

בכל רשות מקומית קיימת **מחלקה לשירותים חברתיים** שבה פועלים עובדים סוציאליים ועובדים בעלי תפקידים אחרים. רכזי רש"א העובדים ברשויות המקומיות (לא כולן) הם חלק מצוות עובדי המחלקות. תוכל להסתייע בשירותי המחלקה על ידי קביעת פגישה ראשונית.

חשוב שתדע! כל מטופל חדש עובר ראיון קבלה ראשוני, הכולל אבחון והערכה. הקבלה לטיפול תלויה בעומס המחלקה, במספר המטופלים הפונים ובשירותים שהמחלקה יכולה להציע.

עוד בהיותך בכלא, משפחתך יכולה לפנות ללשכת הרווחה בעיר מגוריך כדי לקבל הכוונה וסיוע בתחומים שונים. לאחר שחרורך מהכלא תוכל לפנות ללשכה להמשך הטיפול, לבדך או עם משפחתך יחד. תפקידם של העובדים הסוציאליים בלשכות הוא בין היתר לתת שירותי אבחון, טיפול, תמיכה, איתור, מניעה, הגנה ושיקום במגוון דרכי ההתערבות ושיטות העבודה של העבודה הסוציאלית - עבודה פרטנית, קבוצתית וקהילתית.

תעסוקה והכשרה מקצועית - ביישובים **שיועצי התעסוקה של רש"א** פועלים בהם תוכל לקבל סיוע, הדרכה, ייעוץ וליווי בכל הקשור להשתלבות בתעסוקה ובהכשרה מקצועית. יועצי התעסוקה פועלים במשרדי רש"א במחוזות בשיתוף פעולה עם גורמים טיפוליים בקהילה. **פירוט על כך ראה בהמשך החוברת (עמ' 15-16).**

תוכניות שיקום לאסירים בשחרור מוקדם

השתלבות בתוכניות הטיפול שרש"א מציעה מותנית בהתאמתך אליהן ובתנאים נוספים שעליהם קיבלת מידע מיועץ רש"א בכלא.

אם השתחררת מהכלא **בשחרור מוקדם עם תוכנית פיקוח של רש"א**, עליך לעמוד בכללי התוכנית השיקומית שקבעה לך הוועדה. תוכנית השיקום שנבנתה לך עשויה להיות זהה בתכניה הטיפוליים לתוכניות שיקום לאסירים בשחרור מלא, אבל התוכנית שלך ייחודית **בהתניה המשפטית**: אתה חייב להתגורר במקום המגורים שלך ואתה חייב להחזיק את תעודת ה"אסיר ברישיון" כל הזמן ולהחתימה בתוך 48 שעות (יומיים) ממועד שחרורך בתחנת המשטרה הקרובה, ואחר כך כמו שקבעה לך ועדת השחרורים.

תוכנית הטיפול כוללת **התחייבות שלך** להתמיד בתעסוקה, לעמוד בזמנים, להגיע לטיפול פרטני, משפחתי וקבוצתי ולשתף עמו פעולה, ואם יש לך רקע של שימוש בסמים, יהיה עליך למסור בקביעות בדיקות שתן לגילוי סמים.

תוכניות השיקום בפיקוח רש"א מאפשרות לך להשתלב במסגרות טיפוליות המכוונות לענות על צרכיך ובעיותיך, בהתאם לרצונותיך וליכולותיך. תוכל להשתלב בתוכניות שיקום **בקהילה** - בעיר מגוריך; וכן בתוכניות שיקום **מחוץ לקהילה** - הוסטלים. כמו כן תוכל להשתלב בתוכניות שיקום בקהילות טיפוליות ובמרכזי יום. רש"א מפעילה גם **תוכנית שיקום בפיקוח אלקטרוני** המאפשרת מעקב וליווי הדוקים יותר ואגב כך מסייעת לך לשמור על גבולות ועל סדר יום תקין, נוסף על הרכיבים של טיפול ותעסוקה.

חשוב שתדע - אי-עמידה בתנאים שהתחייבת עליהם משמעותה הפרה של תנאי השחרור ואפשרות להפקעת השחרור המוקדם.

אם תרצה לקבל מידע על רכז רש"א או על גורם טיפולי אחר בעיר מגוריך, פנה ליועץ רש"א בכלא או בקהילה, לפי המחוז שאתה משתייך אליו.

מסגרות שיקום

הוסטלים ומרכזי טיפול

ההוסטל של רש"א הוא מסגרת טיפולית-פנימייתית המאפשרת לך לעבוד ולהתפרנס תוך כדי טיפול וקיום פעילויות תרבות והעשרה בשעות הערב. הטיפול הוא אינטנסיבי ונועד לאפשר לך לרכוש כלים להתמודד עם לחצים, הן במישור האישי והן במישור המשפחתי והחברתי.

צוות ההוסטל: הצוות כולל אנשי טיפול המתמחים בטיפול באסירים, מדריכים בוגרי הוסטל לשעבר ואנשי סמך מקצועיים נוספים. מנהלי ההוסטלים אחראים על הניהול הארגוני, הכספי והמקצועי של ההוסטל, וכן על הפעילות הטיפולית וההעשרה לדיירים, מעקב שוטף ויצירת קשרים עם גורמים מסייעים בקהילה.

הפעילות בהוסטל: בשעות הבוקר תעבוד במקום מסודר במשרה מלאה ובשעות הערב תעבור טיפול פרטני. שלוש פעמים בשבוע מתקיימות קבוצות טיפוליות ופעילות העשרה. הטיפול בהוסטל מאפשר לך להתנסות במגע עם המציאות הקיימת בקהילה. במסגרת הטיפול הפרטני והקבוצתי תוכל לשתף את הגורמים המטפלים בבעיות ובקשיים שנתקלת בהם בזמן ההתנסות מחוץ להוסטל. הקשר הרצוף עם ההוסטל עוזר לבוגרים לשמר את השיקום לאורך זמן.

רש"א הקימה מגוון הוסטלים לפי צרכי האסירים, והטיפול בהם ממוקד בבעיות אופייניות: עבריינות, אלימות, התמכרות לסמים, קשיי תקשורת בין-אישית, קשיים בזוגיות ובהורות, קושי לנהל תקציב, קושי בקבלת סמכות והתמודדות עם עולם התעסוקה, קושי באסרטיביות ותקשורת בין-אישית.

הפניה: הפנייתך להוסטל תיעשה באמצעות יועץ רש"א בכלא והקבלה להוסטל מותנית בראיון.

ההוסטלים של רש"א

שם ההוסטל	כתובת	טלפון	סוג המסגרת
מחוז המרכז			
תל אביב	שד' בן צבי 40, ת"א-יפו	03-6815821 פקס: 03-6829879	הוסטל מכורים לסמים
נשים-אימהות	מחוז המרכז		כל סוגי העבירות
"מפתחות"	הפרח 102 ראשון לציון	03-9470002 פקס: 03-9440071	הוסטל אלימות במשפחה
"אבן דרך"	גוש תל מונד	09-8990565 09-8995843 פקס: 03-8910810	הוסטל לנוער
מרכז תל"מ	מחוז המרכז		מרכז תעסוקה לנשים
מרכז יום לטיפול בעברייני מין	מחוז המרכז	03-9130145 פקס: 03-9300913	מרכז יום לעברייני מין
מעטפ"ת - מרכז ערב טיפול-תעסוקתי	שארית ישראל 37, ת"א-יפו	03-5186228	מרכז להפעלת קבוצות טיפוליות
מחוז ירושלים			
ירושלים	אהרנפלד 8, פסגת זאב, ירושלים	02-5420720 פקס: 6568735	הוסטל מכורים לסמים
בית אברהם	קדימה 51, ירושלים	טלפקס: 02-5715280	הוסטל שיקום תורני מכורים לסמים
הוסטל בית שמש	המשלט 19, בית שמש	טלפקס: 02-9952497	הוסטל שיקום תורני כל סוגי העבירות
מחוז הצפון			
"אמצע הדרך"	התעשייה 17, נשר	04-8602710 פקס: 04-8207885	הוסטל מכורים לסמים
"אביב חדש"	הגיבורים 32, חיפה	טלפקס: 04-8220537	הוסטל מכורים לסמים
מחוז באר שבע			
באר שבע	באזל 3/26, באר שבע	08-6435829	מכורים לסמים

תוכניות ופרויקטים מיוחדים של רש"א

שיקום אסירות משוחררות

רש"א הקימה מערך טיפול באסירות משוחררות המותאם לצרכיך האישיים, בראשותה של ראש תחום נשים. צוות המטפלות בתחום נשים עבר הכשרה ייחודית לטיפול בנשים בתחומים שונים.

יועצת רש"א בכלא תשוחח אתך, תקשיב לך, תשמע את ציפיותיך ויחד אתך תבחון את אפשרויות השיקום העומדות לפניך.

מערך הטיפול באסירות משוחררות כולל:

הוסטל נשים-אימהות: ההוסטל מאפשר מגורים וטיפול נפשי אינטנסיבי תוך הקניית הרגלי חיים והרגלי עבודה. יחידת האימהות עם ילדיהן מיועדת לתת מענה לאימהות לילדים בגיל הרך, והן עוברות עם ילדיהן תהליך שיקום משותף.

מרכז תל"מ - מרכז יום בתעסוקה: מרכז יום ייחודי הנותן מענה לשיקום התעסוקתי של הנשים. המרכז משמש כחוליית מעבר בין החיים בכלא ובין עולם התעסוקה. הנשים משלימות השכלה, מקבלות ייעוץ מקצועי ורוכשות הרגלי עבודה וטיפול נפשי, המכאן לסייע להן להשתלב בעולם העבודה.

תוכנית לאימהות וילדיהן: התוכנית פועלת בצפון, במרכז ובדרום, ונותנת מענים מגוונים לאימהות וילדיהן ובכלל זה טיפול קבוצתי, טיפול זוגי (אם-ילד) וטיפול פרטני.

פרויקט הג"ל - השכלה גבוהה: תוכנית חדשנית של לימודים במכינה קדם-אקדמית באוניברסיטת חיפה. הפרויקט - במימון קרן אריסון.

פרויקט שיקום מקצועי לאסירות משוחררות שורדות זנות בדרום - תוכנית ייחודית המציעה קבוצת תמיכה לנשים, השלמת השכלה, הכשרה מקצועית ותעסוקה.

שיקום ושילוב נוער בקהילה - שוש"ן

תוכנית שוש"ן נבנתה כדי ללוות אותך, הנער, בצעדיך הראשונים מחוץ לכלא ולעזור לך להשתלב מחדש בקהילה. צוות שוש"ן רואה במשפחתך שותפה פעילה בתהליך השיקום, ולכן תומך בה ומלווה אותה בכל הקשור להתמודדות עם מצבך. כנער בכלא "אופק" לקראת שחרור אתה זכאי להתייחסות ייחודית ופרטנית, ובכלל זה הכנה לקראת שחרור באמצעות יועץ רש"א, שמטרתה להכין תוכנית המותאמת לך ולצרכיך. תנאי הקבלה לתוכנית: הסכמתך להתחייב לתוכנית שיקומית.

עיקרי תוכנית ההכנה לשחרור (מתקיימת בכלא)

- גיוס לתוכנית שיקומית - לאחר אבחון מצבך וצרכיך האישיים ולאחר איסוף מידע מגורמים רלוונטיים.
- בדיקת המשמעות של שובך למשפחתך ולקהילה וגיוס מערכות תמיכה (גורמי משפחה, טיפול ושיקום בקהילה) שיסייעו לך בתום מאסרך.
- הכנת תוכנית שיקום עמך, עם משפחתך ועם עובדי שוש"ן, בשיתוף גורמים טיפוליים בקהילה, התואמת את צרכיך, חתימה על חוזה טיפולי והצגת התוכנית לאישור לפני ועדת השחרורים. בתום המאסר מציעה לך תוכנית שוש"ן מסגרות טיפוליות וחינוכיות הכוללות נתינת מקום לביטוי העצמי שלך ולרצונותיך יחד עם הקניית גבולות, הרגלי חיים נורמטיביים והגברת מעורבות המשפחה והקהילה בתהליך השיקום שלך.

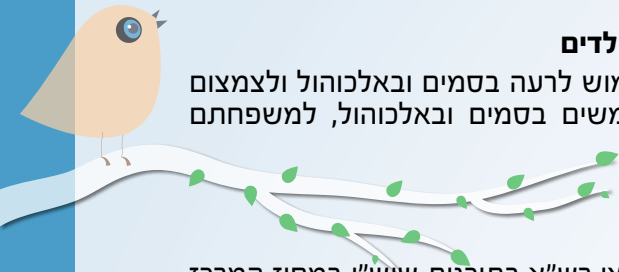
חשוב שתדע! תוכנית שוש"ן פועלת בשיתוף גורמים טיפוליים נוספים בקהילה ונעזרת בהם לצורך שיקומך.

תוכניות שיקום ייחודיות בפיקוח רש"א לנערים

רכזי שוש"ן בקהילה ילוו אותך באמצעות טיפול פרטני, משפחתי וקבוצתי. הטיפול והפיקוח נעשים באמצעות בדיקות שתן, ביקורי-בית וקשר עם מערכות תמיכה. תוכנית השיקום בקהילה כוללת לימודים, תעסוקה וחינוך בלתי פורמלי. מטרת התוכנית לאפשר לך להשתלב בחיי הקהילה בתחומי התעסוקה, הפנאי, התרבות והטיפול, וכן לתת מענה בשעות משבר באמצעות קשר לגורמים טיפוליים באזור מגוריך.

מרכז "אבן דרך" - המרכז הוא מסגרת טיפולית-פנימייתית במחוז המרכז, הפועלת חמישה ימים בשבוע. המרכז מיועד לנערים אסירים עד גיל 18 שנפגשו עם יועץ רש"א בכלא "אופק" והביעו רצון להשתלב בתוכנית. המרכז יקלוט אותך ונערים אחרים לתקופה של שלושה חודשים, ובהם תעבור תהליכי שיקום, טיפול וחינוך שיאפשרו לך יציאה מדורגת יותר מהכלא לקהילה. בתום תקופת השהות תיקלט בתוכנית תעסוקה וחינוך נורמטיביים.

שירותים נוספים בקהילה - אל סם - תחנות ייעוץ וטיפול לנוער ולילדים

עמותת אל-סם פועלת בקרב בני נוער וצעירים לצמצום תופעת השימוש לרעה בסמים ובאלכוהול ולצמצום נזקיה. העמותה מאפשרת טיפול מקצועי לכל נער ונערה המשתמשים בסמים ובאלכוהול, למשפחתם ולסביבתם הקרובה.

מספר ארצי: 1599-595909

אתר אל סם: www.alsam.org.il

מידע נוסף על שירותים טיפוליים וחברתיים בקהילה תוכל לקבל מיועצי רש"א בתוכנית שוש"ן במחוז המרכז בשעות: 08:00-16:00. טל': 03-5186228.

שיקום דתי - קהילה, הוסטלים וישיבות

כאדם שומר תורה ומצוות פתוחה לפניך הדרך להצטרף למסגרות השיקום הדתי של רש"א. פרטים על מסגרות הטיפול תוכל לקבל מיועץ רש"א בכלא, מרב בית הסוהר או מהעובד הסוציאלי באגף שלך בכלא. לאחר השחרור מהכלא תוכל להשתלב בלימודים בישיבה בשילוב עבודה ולימודים, או בהוסטל המשלב טיפול, שיקום בתעסוקה, לימוד מקצוע ולימודים תורניים. על השיקום במסלול זה אחראי **ראש תחום שיקום תורני ברש"א**. השיקום הדתי מציע כמה תוכניות.

הוסטלים לשיקום דתי

ההוסטלים הם מסגרות טיפוליות-פנימייתיות בפיקוח רש"א, המאפשרות לך לנהל אורח-חיים דתי, לעבוד ולהתפרנס תוך כדי טיפול, ולהשתתף בפעילויות העשרה תורניות בשעות הערב. הטיפול הוא אינטנסיבי ונועד לאפשר לך לרכוש כלים להתמודדות עם לחצים, הן במישור האישי והן במישור המשפחתי והחברתי.

תוכניות שיקום דתיות-תורניות בקהילה

רש"א מציעה גם תוכנית טיפול במקום מגוריך, בשחרור מוקדם או מלא, הכוללת טיפול פרטני, קבוצתי, השתלבות בתעסוקה ועמידה בתנאי פיקוח נוספים, בשילוב תכנים תורניים בישיבה ובכוללים.

מעטפ"ת - מרכז ערב טיפולי-תעסוקתי

מעטפ"ת היא מרכז ערב ייחודי הפועל במחוז המרכז ומפעיל קבוצות טיפוליות לאסירים משוחררים בפיקוח רש"א או לאסירים בשחרור מלא. הקבוצות הטיפוליות הפועלות במרכז: אסירים צעירים - עד גיל 18, הורי אסירים צעירים, עברייני תנועה-תעבורה, אסירים בתוכניות שיקום בפיקוח רש"א, אסירים בתוכניות איזוק אלקטרוני בפיקוח רש"א, "קשט"ל" - אסירים משוחררים יוצאי חבר העמים ועוד.

תעסוקה והכשרה מקצועית

יועצי התעסוקה של רש"א אחראים על תחום התעסוקה וההכשרה המקצועית של אסירים משוחררים, והם פועלים בשיתוף עם מערך התעסוקה וחינוך-טיפול של שב"ס, במטרה ליצור רצף בתחום ההכשרה והתעסוקה - מהכלא לקהילה.

תפקידם של יועצי התעסוקה לאבחון, לייעץ, ללוות ולסייע לך להשתלב במקומות עבודה בהתאם ליכולותיך ולצרכיך, להעביר סדנאות תעסוקה בכלא, לשווק את תחום התעסוקה ולגייס "מעסיקים ידידים" להעסקת אסירים משוחררים. אם השתחררת **בשחרור מוקדם עם תוכנית פיקוח של רש"א**, עליך לעמוד בתנאי הפיקוח התעסוקתי כחלק מתוכנית השיקום הכוללת.

ראש תחום התעסוקה ברש"א הוא האחראי הארצי על התעסוקה ועל ההכשרה המקצועית של אסירים משוחררים.

המוטו ברש"א: "אין שיקום ללא תעסוקה!"

חשוב שתדע! הפנייה ליועצי התעסוקה של רש"א נעשית באמצעות יועצי רש"א, רכזי רש"א או גורמים טיפוליים אחרים בקהילה

יועצי התעסוקה של רש"א

פריסה גאוגרפית	דרכי פנייה וקשר לפי מחוזות רש"א
ראש תחום תעסוקה - פריסה ארצית	שארית ישראל 37, יפו טל': 03-5186228 פקס: 03-5185223
ירושלים וסביבתה כולל בית שמש	מחוז ירושלים
תל אביב-יפו, ומגדרה ועד נתניה	מחוז המרכז
חיפה, קריות, עכו. חדרה צפונה: עד טירת הכרמל	מחוז הצפון
באר שבע, ירוחם, אשקלון, קריית גת	מחוז הדרום
תחום נוער: פריסת תעסוקה ארצית	משרד ראשי, מחוז המרכז
תחום שיקום תורני: ירושלים וסביבתה	משרד ראשי, מחוז ירושלים
תחום נשים: פריסה ארצית	משרד ראשי, מחוז המרכז

שירותי תעסוקה נוספים

שירות התעסוקה

באזורים שיועצי התעסוקה של רש"א אינם פועלים, באפשרותך לפנות ללשכות התעסוקה. כידוע, רבים הם דורשי העבודה ולעתים תצטרך להמתין זמן רב בתור כדי לקבל עבודה מתאימה. אם לא התקבלת לעבודה בתוך פרק-זמן מסוים, עליך להתייצב בלשכת התעסוקה למטרות רישום, על פי הזמנת פקיד ההשמה. רישום זה יבטיח כי תקבל את דמי האבטלה (אם עבדת לפני כן 6 חודשים ברציפות) או את דמי הבטחת ההכנסה מביטוח לאומי (על פי זכאותך). ברוב לשכות התעסוקה הכשירה רש"א פקידי השמה ויועצי תעסוקה ומונו אנשי קשר לטיפול באסירים משוחררים. פנה ללשכת התעסוקה - והם יפנו אותך לאדם המתאים.

לידיעתך, התייצבותך בלשכת התעסוקה מבטיחה לך את האישורים המתאימים למוסדות השונים כדי לקבל את סיועם.

מסמכים ללשכת התעסוקה

- תעודת זהות
- תעודות מקצוע, אם יש

ייעוץ והכשרה מקצועית - אם אתה מתלבט בבחירת המקצוע המתאים לך, עליך לפנות ליועץ תעסוקתי בלשכת התעסוקה והוא יפנה אותך על פי כישוריך והתאמתך למקום הכשרה מקצועית מתאים. כבעל מקצוע תזכה להכנסה גבוהה יותר ולעבודה מעניינת. על פי הסדר עם המוסד לביטוח לאומי, כל אסיר הלומד בקורס מקצועי מטעם משרד התמ"ת זכאי לקבל דמי קיום באמצעות הבטחת הכנסה מביטוח לאומי. כמו כן תוכל להתעדכן על סדנאות והכשרות נוספות שבהן תוכל להשתלב, ובכלל זה אבחון תעסוקתי והכנה לעולם התעסוקה.

אתר שירות התעסוקה הישראלי: www.taasuka.gov.il

"המשקם" - חברה לתעסוקת קשישים ובעלי כושר עבודה מוגבל

חברת "המשקם" היא חברה בפריסה ארצית לתעסוקת אנשים עם מוגבלויות. החברה הוקמה בשנת 1962, והיא בבעלותם של משרד הרווחה וההסתדרות הציונית העולמית. החברה מעסיקה כ-2,700 עובדים עם מגוון רחב של מוגבלויות: מוגבלויות פיזיות, חושיות, קוגניטיביות, נפשיות וחברתיות. החברה מספקת רצף של תעסוקות - הן במפעלים מוגנים והן בתעסוקות נתמכות במגוון תחומים כגון גינון, ניקיון, מזכירות, עבודה בבסיסי צה"ל או שירותי ארכיון ומעבדה - וכן מעודדת את עובדיה לצאת לתעסוקה בשוק החופשי כשהיא משמשת להם רשת ביטחון. לעובדים יחסי עובד-מעביד עם חברת המשקם, והם מקבלים תנאים סוציאליים.

זכאים: נכים ובעלי כושר עבודה מוגבל, וכן אנשים בעלי לקויות ומגבלות פיזיות, שכליות ונפשיות.
דרכי פנייה: לחברה ארבעה גורמי הפניה עיקריים: המוסד לביטוח לאומי-אגף השיקום, שירות התעסוקה-מדור מוגבלים, משרד הביטחון-אגף השיקום, משרד הרווחה והשירותים החברתיים. אדם עם מוגבלות המעוניין לעבוד בחברת המשקם יכול לפנות לאחד מהגורמים הנ"ל ולבקש הפניה לתעסוקה בה או לחברה **באופן עצמאי**.

אתר חברת המשקם: www.hameshakem.co.il

כתובת: יהונתן נתניהו 3 ב', אור יהודה.

טל': 03-6367555, פקס: 03-6367575

גורמי טיפול ותמיכה אחרים

אם אתה זקוק לליווי, לתמיכה ולטיפול בתחומים נוספים תוכל לפנות למחוז רש"א שאליו אתה משתייך כדי לקבל מידע ולהתעדכן על שירותים נוספים בקהילה.

טיפול בהתמכרות לסמים

כדי לקבל טיפול בתחום הסמים תוכל לפנות אל הגופים האלה:

היחידות לנפגעי סמים במחלקות לשירותים חברתיים

היחידות פועלות במסגרת הרשות המקומית שאליה אתה משתייך, והפנייה נעשית באמצעות רכז רש"א, עובד סוציאלי במחלקה לשירותים חברתיים או גורם טיפולי אחר בקהילה.

מרכזים לשיקום נפגעי סמים

מרכזי יום אלה פועלים במחלקות לשירותים חברתיים ברשויות המקומיות ומטרתם לטפל במבוגרים עם בעיית סמים ולסייע בשיקומם בחברה. כדי לברר על המרכז המתאים לך, פנה אל רכז רש"א, לעובד סוציאלי במחלקה לשירותים חברתיים או לגורם טיפולי אחר בקהילה.

מחלקות אשפוז

מחלקות אלה מספקות טיפול הנמשך בין שבועיים לשלושה בתנאי פנימייה (כולל לינה). הטיפול נועד לגמילה פיזית מסמים והתחלה של טיפול נפשי. תנאי הקבלה: בדיקות רפואיות ותוכנית המשך בקהילה או המשך טיפול בקהילה טיפולית לגמילה נפשית מסמים.

את תהליך הבדיקות הרפואיות כדאי שתתחיל לפני שחרורך מהכלא, באמצעות פנייה לעובד הסוציאלי.

מרכזי מתדון

במרכזים ניתן טיפול החזקתי במתדון למכורים לסמים ממשפחת האופיאטים - הרואין, מורפין וכיו"ב. עוד מידע על מחלקות אשפוז ומרכזי מתדון אפשר לקבל באתר האינטרנט של משרד הבריאות:

www.health.gov.il

נרקומנים אנונימיים

תוכנית האן. איי. (N.A.) היא תוכנית ייחודית המיועדת לכל מי שיש לו רקע של שימוש בסמים ומעוניין לשמור על ניקיון מסמים לאורך זמן. החברותא של מכורים נקיים מסמים תומכת בך ועוזרת לך למלא את שעות הפנאי. התוכנית ניתנת ללא תשלום ומבוססת על קשרים חברתיים וסיוע של מכור למכור. כיום התוכנית פועלת ביישובים רבים בארץ.

פרטים נוספים תוכל לקבל באמצעות הקו החם: 050-5947837

אתר נרקומנים אנונימיים: www.naisrael.org.il

קהילות טיפוליות

הקהילות מסייעות לך להיגמל מסמים ומאפשרות לך להכיר את עצמך ולרכוש מיומנויות תפקוד ללא סמים. הטיפול בקהילות נמשך כשנה.

מוסדות פרטיים מרכזיים לטיפול בנפגעי סמים (ברישיון משרד הרווחה)

שם המוסד	סוג הרישוי	כתובת	טלפון
אילנות - קהילה טיפולית	משולב פנימייתי	ד"נ לב השרון, נתניה 42805	09-8997010
אלפטאם - קהילה טיפולית	משולב פנימייתי	ת"ד 61, טייבה	09-7994088
הדרך - קהילה טיפולית	משולב פנימייתי	אתר מקורות, כפר עילבון	04-9828810
הר טוב - בית אור אביבה קהילה טיפולית	משולב פנימייתי	אזור התעשייה בית שמש	02-9917302
מלכישוע - אפיק צעירים	משולב פנימייתי	מלכישוע, ד"נ גלבוע	04-6488230
מלכישוע - בני נוער	בני נוער בלבד משולב פנימייתי	מלכישוע, ד"נ גלבוע	04-6488226
מלכישוע - קהילה טיפולית	משולב פנימייתי	מלכישוע, ד"נ גלבוע	04-6488222
מרכז צעדים קריית שלמה	משולב פנימייתי	כפר חרצים, ת"ד 168 בני ציון	09-7415981
רטורנו - בני נוער	בני נוער בלבד משולב פנימייתי	גבעת שמש, ד"נ שמשון	02-9998244
רטורנו - יחידה אמבולטורית	סוציאלי אמבולטורי	גבעת שמש 815, ד"נ שמשון	02-9998244
רטורנו - קהילה טיפולית	משולב פנימייתי	גבעת שמש, ד"נ שמשון	02-9998244

טיפול בנפגעי אלכוהול והימורים

עמותת "אפשר"

היחידה בעמותת "אפשר" לטיפול בנפגעי אלכוהול והימורים מאפשרת לך לטפל בבעיות אלה. היחידה פועלת בחסות השירות לרווחת הפרט והמשפחה במשרד הרווחה והשירותים החברתיים, ומרכזת את הטיפול בנפגעי אלכוהול במרכזי הגמילה האמבולטוריים. העמותה פועלת בסניפים ברחבי הארץ.

כתובת המשרד הראשי: עמותת "אפשר", בית נירגד, יד חרצים 13, ירושלים
כתובת למשלוח דואר: ת"ד 53296, ירושלים 91531
טלפון: 02-6728905, פקס: 02-6728904

אתר עמותת "אפשר": www.efshar.org

"סיכוי נוסף" - קו חם לנפגעי הימורים בעמותת "אפשר"

הקו החם מספק סיוע טלפוני ראשוני למכורים או לבני משפחה החשים מצוקה וזקוקים להרגעה ולעצה. המוקדנים, בין השאר עובדים סוציאליים, יחליטו על פי שיקול דעתם המקצועי אם להזמין את המטלפן לפגישה במרכז לשם המשך טיפול.

הקו החם: 1-700-500-888

טיפול בנפגעי אלימות במשפחה

קו חירום ארצי מעניק תמיכה ומידע 24 שעות ביממה לנפגעי אלימות במשפחה ולילדים בסיכון. הקו מספק מענה בכל השפות.

קו חירום ארצי: 1-800-22-0000

טיפול נפשי

עזרה ראשונה נפשית לשעת חירום - ער"ן

אם אתה במצוקה וחש צורך מידי לקבל תמיכה וייעוץ, תוכל להתקשר למוקד ער"ן. המוקד מספק תמיכה ועזרה נפשית לכל סוגי הבעיות 24 שעות ביממה.

מוקד ארצי: 1201

חלק ג' סיוע משפטי

משפט פלילי

סנגוריה ציבורית לעברות פליליות

בהתאם לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב-1982 וחוק הסיוע המשפטי התשל"ב-1972, הנך זכאי לייצוג על ידי סנגור ציבורי בפני ועדת השחרורים. פרטים נוספים לגבי זכאותך לייצוג תוכל לקבל בטבלה הבאה.

לשכות הסנגוריה הציבורית

פקס	טלפונים	כתובת	
03-6932617	03-6932608 03-6932618 03-6932703 03-6932603 03-6932623		הסנגוריה הציבורית הארצית
03-6932677	03-6932666	הנרייטה סולד 4 ת"ד 33246, תל אביב 61332	מחוז תל אביב-מרכז
02-5696196	02-5696180	בן יהודה 34 ת"ד 1601, ירושלים 91016	מחוז ירושלים
02-6467021	08-6404531	שד' שז"ר 33, באר שבע	מחוז הדרום
04-8633733	04-8633700	שד' פלי"ם 15 א', קריית הממשלה, ת"ד 859, חיפה 31000	מחוז חיפה
04-6013686	04-6029111	המלאכה 1, בניין "לב העסקים" 1, נצרת עילית	מחוז הצפון

פניות הציבור לאסירים משוחררים

תפקידו של רכז פניות הציבור של רש"א הוא לסייע לך להתגבר על מצוקות כלכליות ואישיות, אשר מרבית האסירים המשוחררים נתקלים בהן עם שחרורם: תיקים וחובות בהוצאה לפועל ובמרכז לגביית קנסות, תשלומי משכנתא וחובות שונים לבנקים, בעיות בקבלת סיוע בשכר דירה ועוד. אופן הטיפול נעשה באמצעות פנייה לגופים השונים ויצירת הסכמים והסדרים להקלות בתשלום החובות ובפריסת התשלומים.

כיצד פונים לרכז פניות הציבור?

ניתן להתקשר למשרדי הרשות בירושלים ולקבוע פגישה עם הרכז. השירות ניתן בפריסה ארצית.

מידע אישי וכללי על הליכי הוצאה לפועל, ניתן לקבל בטלפונים הבאים:

רשות האכיפה והגבייה - 35592 * או 073-2055000

משפט אזרחי

האגף לסיוע משפטי במשרד המשפטים

האגף לסיוע משפטי מסייע בנושאים אזרחיים למבקשים הזכאים לכך. הסיוע המשפטי כולל ייעוץ משפטי ובעיקר ייצוג לפני ערכאות משפטיות על ידי עורכי דין שהאגף ממנה. הסיוע המשפטי ניתן ללא תשלום, למעט תשלום **אגרת השתתפות** בסכום שנקבע בתקנות, בהתאם להכנסות. התקנות קובעות באילו מקרים יהיו המבקשים פטורים מתשלום אגרה.

מחוז	כתובת	טלפון
ירושלים	הסורג 1, בית מצפה	02-6211333
תל אביב והמרכז	הנרייטה סולד 4	03-6932777
חיפה	שדרות פלי"ם 15 א, קריית הממשלה	04-8633666
מחוז הצפון	תאופיק זיאד 3047, ופא סנטר קומה 5, נצרת	04-6459444
באר שבע	שדרות שז"ר 33, בית נועם	08-6404526

גופים התנדבותיים בנושא מיצוי זכויות

עמותת ידיד - מרכזי זכויות בקהילה

עמותת ידיד מעניקה סיוע משפטי לשכבות חלשות באוכלוסייה דרך רשת מרכזי זכויות הפועלים באזורים המאופיינים בריכוז גבוה של אוכלוסיות משכבות חברתיות-כלכליות חלשות.

הקו החם: 1-700-500-313

משרד ראשי: פייר קניג 28, ירושלים 93469, טל': 02-6790710, פקס: 02-6790340
כתובת למשלוח דואר: ת"ד 53151, ירושלים 91531.

אתר עמותת ידיד: www.yedid.org.il

פרויקט שחר מצווה - סיוע משפטי בהתנדבות למעוטי אמצעים

בלשכת עורכי הדין פועלים עורכי דין המתנדבים בתוכנית ומעניקים סיוע משפטי חנם למעוטי אמצעים. במסגרת התוכנית ניתן סיוע משפטי בתחומים אזרחיים בלבד כמו דיני עבודה, דיני משפחה, הוצאה לפועל, פשיטות רגל, משכנתאות ופינוי מדירה עקב חובות לבנק, דיור, צרכנות ועוד.

טל' ארצי: 1-700-505-500

האגודה לזכויות האזרח בישראל

האגודה פועלת להגנה על זכויות האדם ולקידומן בכל מקום שהפגיעה בזכויות נעשית על ידי רשויות ישראליות או מטעמן. האגודה מובילה פעילות משפטית, חינוכית וציבורית בתחומים כמו עתירות לבתי משפט, סדנאות חינוכיות או קידום חקיקה ומדיניות.

פקס	טלפון	כתובת	מרכז ארצי
03-5608165	03-5608185	נחלת בנימין 75, תל-אביב 65154	מרכז ארצי
02-6521219	02-6521218	מכתבים בלבד: ת"ד 34510, ירושלים 91000	ירושלים
04-8526331	04-8526333/4/5	העצמאות 102, ת"ד 33709, חיפה 31336	חיפה

קו חם בנושא זכויות מובטלים פועל בסניף ירושלים, ימים א' וג', בשעות 09:00-12:00.

טל': 02-6521218

אתר האגודה לזכויות האזרח: www.acri.org.il

כל-זכות

כל-זכות הוא מיזם ללא כוונות רווח שמטרתו לאפשר לכלל האוכלוסייה להכיר את כלל הזכויות המגיעות לה בכל תחומי החיים, ולדעת כיצד למצות אותן בדרך הפשוטה והיעילה ביותר. המיזם הוא גוף מידע אינטרנטי בלבד.

כתובת למשלוח מכתבים בלבד: כל-זכות, ת"ד 465, כפר ורדים 25147

טל': 077-9230405

אתר כל-זכות: www.kolzchut.org.il

עמותת א.ל.א - אדם למען אסיר

העמותה פועלת להגברת האחריות והמודעות החברתית בכל הקשור לשיקומו של האסיר וחותרת לשינוי בתפיסה ובשיטת ההתמודדות של החברה בנושא העבריינות.

אתר עמותת א.ל.א: www.ela-asirim.com

עוד מידע על השירותים הניתנים במקום מגורך תוכל לקבל באמצעות אתר האינטרנט של משרד הרווחה והשירותים החברתיים: www.molsa.gov.il

כתובת: יד חרוצים 10, ירושלים 93420. טלפון: 02-6708174, פקס: 02-6708239

עדות אישית

סיפורו של אסיר משוחרר שהחל תהליך שיקום בכלא והמשיך למסגרת טיפולית של רש"א

"...בשנת 2008 הגעתי לבית סוהר גבעון. באותה תקופה השתמשתי בסמים. בשיחות עם העובדת הסוציאלית היא הציעה לעבור טיפול גמילה מסמים באגף אחד בחדר "לב". היו לי בעבר ניסיונות גמילה שלא החזקתי בהם מעמד, והפעם החלטתי לנסות שוב למרות שהיו לי קצת ספקות.

אחרי הגמילה הפיזית מסמים נכנסתי לחדר "לב", שזו מסגרת טיפולית. בהתחלה היה לי מאוד קשה כי לא האמנתי בעצמי בגלל הניסיונות הכושלים שהיו לי. לאט לאט התחלתי לבנות את האמון בעצמי ולראות דברים בצורה אחרת, לשנות את החשיבה שלי, יותר לשתף בשיחות ובקבוצות - שזה שונה מניסיונות קודמים שלי. הייתי שם בטיפול עשרה חודשים והציעו לי להמשיך את הטיפול במסגרת של הוסטל של הרשות לשיקום האסיר.

והפעם רציתי לעשות משהו שונה. ראיתי שאני יכול.

להוסטל ירושלים הגעתי ב-6.8.09. בהתחלה היה לי קשה לקבל את המסגרת כי בחוץ יש יותר פיתויים. לקח זמן עד שאישרו לי לצאת לביקור בית. היה לי קשה לקום בבוקר לעבודה ולעבוד שמונה שעות כל יום, ואז לחזור להוסטל ואחרי יום עבודה להתחיל עם הטיפול: קבוצות ושיחות פרטניות. לא הייתי רגיל לשגרה כזו, אבל לאט לאט התחלתי לקבל מוסר עבודה, התחלתי לשתף בקבוצות על קשיים שאני עובר ולהיפתח בשיחות פרטניות עד שהרגשתי שאני מתחבר לבית (הוסטל) ומרגיש שייכות.

מרגע שהרגשתי שייכות היה לי יותר קל להחליט להמשיך עם הטיפול בהוסטל. גם כשהסתיים לי השליש המשכתי עוד שלושה חודשים בהוסטל, וכיום אני בדירת מעבר וממשיך להגיע לשיחות ולקבוצות מתוך רצון שלי להישאר נקי ולהתקדם בחיים.

אני יכול להגיד שהמעבר מהבית-סוהר להוסטל שינה אותי ונתן לי להבין איפה הייתי תקוע במשך עשרים שנה. אם הייתי יוצא ישר מהבית-סוהר הביתה, כמו שעשיתי בשני המאסרים הקודמים ולא הצלחתי, לא הייתי מצליח להישאר נקי. בחוץ יש הרבה פיתויים, וקשה לשמור על גבולות בלי מסגרת שרואה אותך ושומרת עליך".

ר"ג

סוף דבר

מדריך זה יצא בעקבות תקנות רש"א לשיקום האסיר
(דרכי תיאום בין רשויות) סעיף 8, התשס"א-2001.

זכות היא לנו שחוברת זו תסייע לך בדרכך החדשה
ותשלים לך את המידע הדרוש לכניסתך המחודשת לחיי
הקהילה הנורמטיבית. הרשות לשיקום האסיר יחד עם
שירות בתי הסוהר מייחלים שתסתייע במידע הרב המצוי
בחוברת, ומקווים שהשימוש בה יבטיח לך הצלחה בדרך
חזרה למשפחה, לקהילה ולחברה.

תודתנו נתונה למשרדי הממשלה, הרשויות המקומיות ושאר הגורמים החברתיים שהעמידו את המידע שברשותם כדי לסייע לך בצעדיך הראשונים לאחר שחרורך. תודה לעובדי הרשות לשיקום האסיר ולעובדי שירות בתי הסוהר שתרמו מהידע ומהניסיון שלהם להוצאת החוברת.

תודה מיוחדת ליוסי וילנר, גדעון ביאלר, נטע עדקי ודובי לוז מהרשות לשיקום האסיר שסייעו באיסוף החומר וביאורו.

תודה מיוחדת לדבי שגיא ולעופרה לוי משירות בתי הסוהר על הערותיהן והארותיהן החשובות.

כתיבה: אירית יפתח-שרצקי

עריכה: ניקול אנגלנדר